

Jan Gurba, Leszek Gajewski, Andrzej Nadolski

Czermno Kolonia, gm. Tyszowce, woj.
zamojskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 11, 162-163

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W wykopie I /5x55 m/ usytuowanym na tzw. podgrodziu, w odległości około 60 m na wschód od wału głównego grodziska, odkryto dolne partie wału wewnętrznego, 3 warstwy spalonych błęszon, w układzie przekładkowym, salogony na gliniastej ziemi, pod którą wystąpił bruk kamienny, stanowiący stopę fundamentową tego wału. Od jego strony wewnętrznej zachowało się zwieńczenie, na profilu mające kształt łukowy, a bryła ogólna śliastą po łuku. W jego obrębie znaleziono sprzęt własność ludzka. Śledząc przestronną ścieżkę fosa, a dalej główną grodziska, nie dotarzymy do innych śladów wskazujących na istnienie tam zabudowy stałej. Również i w innych odkrytych tam niewiele, najwięcej wystąpiło ich natomiast w obrębie wału wewnętrznego i w linii granicznej z II i III okręgiem wewnętrznym, śladami groty strzał, noża sełnane, palczy.

W śladzie dotychczasowych badań łach jest wiele śladów gospodarzów hipotecznych o współistnieniu, w tym między, podgrodzia z grodem.

Wykop II wytyczony na najniższym grodzisku. Zbadań dotychczas przestroni 109 m². Odkryto w tej obrębie 3 tzw. przedziomniak w rzucie trapezoidalnym i prostokątnym rozmiarach ok. 10 x 8, śladami bryłami zmieniającymi się 50-60 cm od siebie, powstawałymi z ziemi. Wschód nich zachowało się ślady po strumieniach kształtowanych stoppach. W jednym z nich widoczny byłby wyrostek wyrostkiem białym, który w jednym miejscu wypełniły kawałki żwiru, a in. osadka żwiru. W wypełniaku powstawałymi obiektami nieregularnymi zbudowanymi dużą ilością urzędów ceramiki z cechami technologicznymi i typologicznymi charakterystycznymi dla okresu od VI-III w., przy czym podkreślić należy, iż ceramika wznosił się stanowi ok. 1/5 ogólnej ilości tej kategorii w innych. N. in. odkryto fragmenty wględowej maki naczyń glinianych. Wewnątrz kalcebracji, jedynolice należącej przestroni między innymi, znaleziono ponadto przedmioty sełnane - groty strzał, ostrza z 2 poł. II w., noże, dątko, a następnie przesłanki gliniane, ceramiki z piaskowca i piaskowca szklany.

Badania będą kontynuowane.

OKRĘGOWO KOLEJKA, gm. Tyrowce
woj. łódzkie
Stancowisko 1

Archeologiczny Ośrodek Badawczo-Konserwatorski w Łodzi

Badania prowadzili doc. dr Jan Gurga i mgr Leszek Gajewski. Finansował Wojewoda Łódzki. Prace swoim badań wliczając pierwsze badania prof. dr. Konrada Jędrzejewskiego i doc. dr. Andrzeja Bednarskiego w 1952 r. / Grodzisko wewnętrznym X/97 - XIII w.

Prace wykopaliskowe prowadzono we wschodniej części grodziska. Badaniami objęto wał grodziska, wykorzystując południowy brzeg wyryw "dzikiej" piaszczyni wykonanej w latach okupacji w.

zewnątrzniej części wału a sięgającej jego szczytu, oraz w przedłużeniu uzyskanego zewnętrznego profilu w stronę majdanu wewnątrz grodziska.

Poza wykopem założonym u podnóża wału w żadnym miejscu nie dotarto do calca, natomiast uzyskano prawie pełny schodkowy profil zewnętrzny. Podstawę wału, dziś znajdującą się ok. 1 m poniżej poziomu dna doliny, stanowi pomost belki drewnianych ułożonych prostopadle do linii korony wału. Na tak przygotowany pomost usypano ziemną podstawę wału miąższości ok. 4 m, na której umieszczono właściwą konstrukcję obronną w postaci wypełnionych ziemią skrzyż drewnianych oblepionych gliną. Konstrukcja drewniana uległa spaleni, tworząc w wewnętrznej części grodziska wyraźną warstwę destrukcji z dużą ilością polepy glinianej.

U wewnętrznego podnóża wału, poniżej tej warstwy stwierdzono w wykopie o pow. 45 m² istnienie omentarzyska szkieletowego. Zmarli - kobiety i dzieci - ułożeni w przeważającej większości głowami ku zachodowi. Stwierdzono kilkakrotne nawarstwienia pochówków. Groby bez wyposażenia. W warstwie poniżej poziomu destrukcji wału a pochówkami odkryto m.in. dwa enkolipiony brązowe /kompletny i jedną połowę/ oraz małą kamienną ikonkę. We wszystkich wykopach warstwa kulturowa nasyciona obfitym materiałem zabytkowym, datowanym przede wszystkim na XII-XIII w.

Materiały do czasu opracowania znajdują się w zbiorach Zakładu Archeologii UMCS.

Badania będą kontynuowane.

CZERSK, gm.Góra Kalwaria
woj.warszawskie
Stanowisko "Wzgórze Zamkowe"

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej Zakład Epoki Metali

Badania prowadziła dr Jadwiga Rauhutowa, konsultantem był ożk.rzecz. PAN, prof.dr Witold Hensel.Finansował WKZ m.st.Warszawy. Jedenasty sezon badań.Grodzisko i mury zamek. Wczesne i późne średniowiecze.

W południowo-zachodniej części wzgórza odsłonięto pozostałości drewnianej bramy wjazdowej oraz fragmenty drewniano-słomnych umocnień pochodzących z tego samego czasu.

Przez bramę szerokości 5 m, wspartą na potężnych słupach drewnianych, znajdujących się po obu jej stronach prowadziła droga wzniesiona drewnianymi bierwionami. Odkryte umocnienia pochodzą z XIV wieku, a sama brama należy do jednej z najlepiej zachowanych konstrukcji tego typu odkopanych na terenie Polski datowanych na początek późnego średniowiecza.

Do wyjątkowo rzadkich znalezisk należy odsłonięcie, w rumowisku wału obronnego, jamy wylepionej gliną, wypełnionej rogami i kośćmi zwierzęcymi.